

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ АУДИТИВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ 10 КЛАСІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ПОДКАСТІВ**

Спеціальність 014 Середня освіта
(Українська мова й література. АМ)
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Освітній ступінь «МАГІСТР»

Виконала:
студентка 2 курсу, групи МУА 23
Сердюк Тетяна Ігорівна

Науковий керівник:
канд. пед. наук, доцент
Грицик Надія Володимирівна

Чернігів 2023

Роботу подано до розгляду « ___ » _____ 20__ року

Студентка _____ Тетяна СЕРДЮК

(підпис) (прізвище та ініціали)

Науковий керівник _____ Надія ГРИЦИК

(підпис) (прізвище та ініціали)

Рецензент _____ Ш

(підпис) (прізвище та ініціали)

Кваліфікаційна робота розглянута на розширеному засіданні кафедри іноземних мов та кафедри української мови й літератури

протокол № ___ від « ___ » листопада 2023 року

Студентка допускається до захисту роботи в екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри іноземних мов,

гарант освітньої програми _____ Лариса ГОРОДНИЧА

(підпис) (прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри

української мови й літератури _____ Тетяна ХОМИЧ

(підпис) (прізвище та ініціали)

Анотація. У магістерській роботі висвітлено питання використання подкастів в процесі формування англомовної аудитивної компетентності учнів 10 класів ЗЗСО. Проаналізовано сутність понять «компетентність», «аудитивна компетентність», «подкаст». Окреслено особливості використання подкастів у навчанні англійської мови учнів 10 класів та доведено важливість їх використання у навчанні англійської мови. Особлива увага приділяється практичним аспектам формування англомовної аудитивної компетентності в учнів 10 класів на уроках англійської мови засобами подкастів. Визначено етапи формування англомовної компетентності. У роботі представлено поетапний комплекс вправ для формування англомовної аудитивної компетентності в учнів 10 класів з використанням подкастів та практичну ілюстрацію кожного етапу. З'ясовано, що подкастинг є дієвим засобом оптимізації формування англомовної аудитивної компетентності в учнів 10 класів на уроках англійської мови.

Ключові слова: аудитивна компетентність, подкаст, учні 10 класів, ЗЗСО.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ 10 КЛАСІВ.....	
1.1. Структура і зміст англомовної аудитивної компетентності в учнів 10 класів закладів загальної середньої освіти.....	10
1.2. Методичний потенціал використання подкастів як засобу формування англомовної аудитивної компетентності учнів 10 класів ЗЗСО.....	15
Висновки до розділу 1.....	19
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 10 КЛАСІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ З ВИКОРИСТАННЯМ ПОДКАСТІВ. 20	
2.1. Порядок відбору подкастів для формування англомовної аудитивної компетентності учнів 10 класів ЗЗСО.....	20
2.2. Етапи формування англомовної аудитивної компетентності учнів 10 класів закладів загальної середньої освіти.....	27
2.3. Система вправ і завдань для формування англомовної аудитивної компетентності з використанням подкастів учнів 10 класів закладів загальної середньої освіти.....	35
Висновки до розділу 2.....	40
РОЗДІЛ 3. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ 10 КЛАСІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ПОДКАСТУ.....	
3.1. Організація та проведення експериментального навчання щодо формування в учнів 10 класів аудитивної англомовної компетентності	41

	5
засобами подкасту в умовах закладів загальної середньої освіти.....	41
3.2. Методичні рекомендації щодо формування в учнів 10 класів аудитивної англомовної компетентності засобами подкасту в умовах закладів загальної середньої освіти.....	49
Висновки до розділу 3.....	50
ВИСНОВКИ.....	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	52
ДОДАТКИ.....	57

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ІМ — іноземна мова

АМ — англійська мова

ААК — англійська аудитивна компетентність

ЗЗО — заклад загальної середньої освіти

ВСТУП

Головна мета навчання **іноземної мови (ІМ)** відповідно до вимог Навчальної програми з іноземних мов для учнів 10–11 класів закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) полягає у формуванні в учнів комунікативної компетентності, що передбачає формування всіх компонентів англомовної комунікативної компетентності, зокрема **формування англомовної аудитивної компетентності (ААК)** на визначеному в програмі рівні [24]. Зокрема, передбачається, що учні мають розуміти на слух зміст автентичних текстів, зокрема телепрограми, новини, фільми за умови використання стандартизованого мовлення [35]. З огляду на той факт, що одним із ключових принципів формування іншомовної комунікативної компетентності учнів ЗЗСО є культуро-спрямоване оволодіння іноземною мовою [7]. Методика навчання іноземних мов забезпечується з допомогою використання автентичного матеріалу різних типів на уроках англійської мови (АМ). Відповідно, використання аудитивного матеріалу, спеціально відібраного з автентичних джерел, до яких належать, зокрема, подкасти, повністю корелює з напрямом розвитку сучасної методики формування ААК учнів 10 класів ЗЗСО. Викладене вище зумовлює актуальність подальших досліджень теоретичних засад та практичної реалізації методики використання подкастів як матеріалу для формування ААК учнів в 10 класів ЗЗСО.

Питання формування ААК у своїх працях піднімала значна частина дослідників, зокрема праці О. Б. Бігич [8], Н.М. Дячук [15], О. Є. Мартиненко [18].

Власне, Н.М.Дячук у своїй праці зазначає що, подкасти є ефективним засобом для формування аудитивної компетентності в учнів 10 класів ЗЗСО. Науковець підкреслює, що подкасти набувають популярності не лише серед учителів, а й серед учнів, які мають бажання поглиблювати знання з англійської

мови в позаурочний час. До того ж, саме подкасти є зразком автентичного мовлення, а тому включають у себе широке різноманіття зразків мови залежно від віку, статі, етнічної належності і т.д [15].

Водночас О.Б.Бігич вказує нам, що основними технічними засобами формування ААК є аудіо- та відеоподкасти. Науковець зазначає про загальноновизнані плюси застосування таких технічних засобів: насамперед можливе багаторазове прослуховування матеріалів без втрати якості звучання, а також у процесі перегляду відеоподкасту учень має змогу знайти зорову опору у вигляді зовнішності подкастера, міміки, жестів, тощо [8].

До того ж О.Є.Мартиненко звертає нашу увагу, що саме в подкасті слова й речення логічно та семантично поєднуються в аудіоповідомленні, а тому учні отримують комплексне уявлення про ситуацію мовлення. Вони зосереджуються не лише на способі викладення думок, а й на тому з якою швидкістю та інтонацією був відтворений той чи інший подкаст [18].

Значна кількість наукових тем із формування ААК свідчить про **актуальність** цієї проблеми. Незважаючи на це, процесу формування ААК учнів 10 класів ЗЗСО за допомогою подкастів приділено недостатньо уваги, а способи викладання і формування ААК із часом застаріли і втратили свою актуальність і інтерес учнів.

Усе, викладене вище, зумовлює актуальність теми цього дослідження.

Об'єктом дослідження є формування ААК в учнів 10 класів ЗЗСО.

Предметом дослідження є методика формування ААК за допомогою подкастів учнів 10 класів ЗЗСО.

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні та практичній розробці методики формування ААК за допомогою англomовних подкастів учнів

учнів 10 класів ЗЗСО.

Мета дослідження передбачає вирішення наступних **завдань**:

1. Розглянути структуру та зміст формування ААК в учнів 10 класів ЗЗСО.
2. Запропонувати порядок відбору подкастів для формування ААК в учнів 10 класів ЗЗСО.
3. Відібрати подкасти для формування ААК в учнів 10 класів ЗЗСО.
4. Розробити систему вправ для формування ААК в учнів 10 класів ЗЗСО на матеріалі подкастів із сервісу BBC.
5. Організувати і провести експеримент із формування ААК в учнів 10 класів ЗЗСО на матеріалі подкастів із сервісу BBC.
6. Сформулювати методичні рекомендації щодо організації навчального процесу формування ААК за допомогою подкастів в учнів 10 класів ЗЗСО

Для вирішення цих завдань були застосовані такі методи дослідження:

1. **теоретичні** — критичний аналіз вітчизняних та іноземних педагогічних, методичних, лінгвістичних і психологічних джерел, навчальних програм із метою узагальнення теоретичних аспектів із проблем дослідження, метод синтезу, абстрагування, узагальнення та моделювання;
2. **емпіричні** — опитування учнів 10 класів щодо практики використання англомовних подкастів у процесі формування ААК та їх ставлення до згаданого засобу навчання; спостереження за процесом формування ААК у закладах загальної середньої освіти в учнів 10 класів ЗЗСО; тестування з метою визначення рівня сформованості ААК в учнів 10 класів ЗЗСО на доекспериментальному та післяекспериментальному етапах.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що:

1) *уперше* теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено методику формування ААК на матеріалі подкастів учнів 10 класів ЗЗСО, а саме: розглянуто методичний потенціал використання подкастів у формуванні ААК; розроблено систему вправ із формування ААК на матеріалі подкастів учнів 10 класів ЗЗСО; сформульовано методичні рекомендації щодо використання подкастів для формування ААК в учнів 10 класів ЗЗСО;

2) *систематизовано* теоретичні засади формування ААК учнів 10 ЗЗСО класів середньої школи;

3) *уточнено* характеристику етапів формування ААК учнів 10 ЗЗСО класів середньої школи.

Апробація результатів дослідження. Основні положення і результати дослідження були висвітлені на Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих науковців і студентів «Сучасна освіта: перспективи розвитку» (28 березня, Чернігів, 2023)

Публікації. Основні результати дослідження відображено у збірці тез Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців і студентів «Сучасна освіта: перспективи розвитку», а саме :

Сердюк Т. (2023). *Особливості застосування подкастів на уроках англійської мови під час педагогічної практики у закладах загальної середньої освіти.* Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців та студентів (28 березня 2023 рр.). Чернігів : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 74-75.

Упровадження. Результати проведеного дослідження впроваджено в навчальний процес ліцею № 22.Чернігівської міської ради м. Чернігів протягом 2022-2023 навчального року

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи — 68 сторінок. Робота містить 3 таблиці та 1 схему, 4 додатка.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ 10 КЛАСІВ

1.1. Структура і зміст англомовної аудитивної компетентності в учнів 10 класів закладів загальної середньої освіти

Перш, ніж перейти до аналізу структури і змісту поняття «англомовної аудитивної компетентності», вважаємо за доцільне з'ясувати тлумачення понять «компетентність» та «англомовна аудитивна компетентність».

Українські вчені по-різному тлумачать поняття «компетеності». Найбільш поширеним стало таке визначення: «компетентність — це сукупність знань і умінь, необхідних для ефективної професійної діяльності: здатність аналізувати, прогнозувати наслідки професійної діяльності, використовуючи інформацію» [27].

У «Словнику іншомовних слів» С.М. Морозова та Л.М. Шкарапути поняття «компетентність» учені пояснюють як «поінформованість, обізнаність, авторитетність» [23].

На думку В. Ю. Стрельнікова під «компетентністю» треба розуміти володіння знаннями, навичками та їх стандартами, необхідними для виконання професійних функцій, а також психологічними якостями для їх виконання; фактичною професійною діяльністю відповідно до стандартів та нормативних документів [31].

Такі науковці як Ю. Панфілов та Б. Фурманець зазначають, що компетентність є результатом навчання, а також «наслідком саморозвитку індивіда, не стільки технологічного, а скільки особистісного зростання, а також здатності до організації і узагальнення його діяльності» [26].

Науковиця І.В. Родигіна наголошує на головній характеристиці компетентності як педагогічного явища, яка полягає в тому, що «компетентність — це не специфічні предметні вміння та навички, навіть не абстрактні акти мислення чи логічні операції (хоча, звісно, ґрунтується на останніх), а конкретні життєві навички, необхідні людині в будь-який час незалежно від професії, віку, сімейного стану» [28].

Отже, можна зробити висновок, що компетентність — це сукупність знань, умінь і навичок, а також особистісних якостей індивіда, які формуються в процесі навчання та саморозвитку людини, і виявляються в момент діяльності під час вирішення конкретних завдань.

Перейдемо до поняття **ААК**. Саме сформованість ААК є метою навчання іноземних мов у школі, а тому вчені зазначають, що вона є сукупністю знань, умінь і навичок та характеризується готовністю індивіда повноцінно брати участь у ситуаціях англомовної комунікації [29].

Водночас, дослідниця С.Ю. Ніколаєва визначає поняття «англомовна комунікативна компетентність» як «здатність успішно задовольняти особисті та соціальні потреби, діяти й виконувати поставлені завдання». Тут варто

підкреслити, що в поняття ААК охоплює не лише набуті знання, уміння та навички, а й життєвий досвід та особистісний розвиток індивіда [25].

О.Л. Канюк пояснює поняття ААК як «здатність людини діяти як комунікативний суб'єкт в іншомовному середовищі» [17].

Н.М. Бідюк розглядає поняття ААК як система навчальних цілей чотирьох видів мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, говоріння та письма, а також набутих знань і сформованих умінь та навичок. Ще одним складником цієї системи, за словами дослідниці, є технологічний та комунікативний методичний досвід [11].

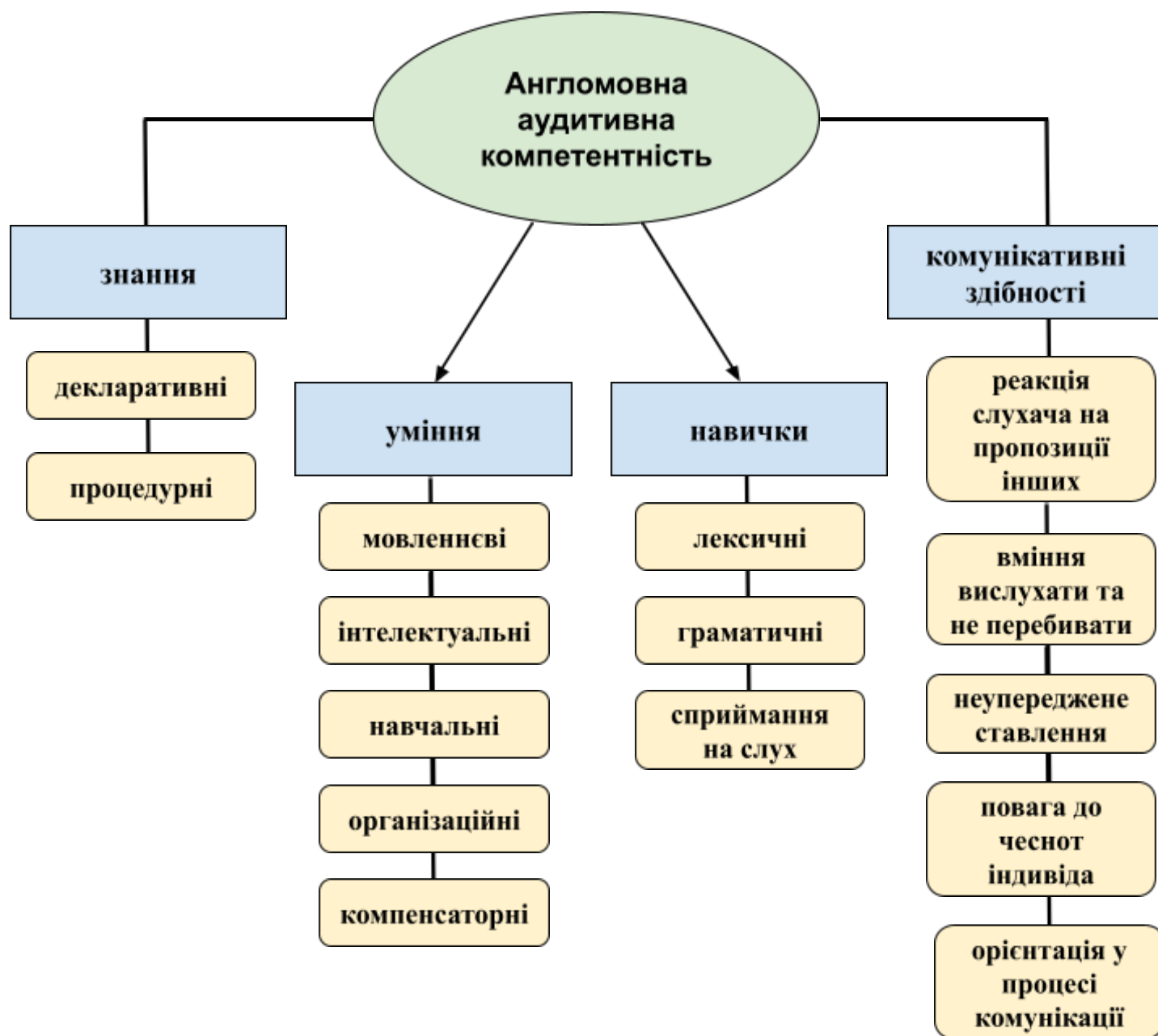
Подібне тлумачення англомовної аудитивної компетентності знаходимо у Т.М. Марчія-Дмитраша. Науковець підкреслює, що ААК це саме сукупність мовних, мовленнєвих, країнознавчих та лінгвокраїнознавчих знань, умінь та навичок, власне, за допомогою яких відбувається успішна англомовна комунікація [20].

Підсумовуючи погляди науковців на трактування поняття ААК, варто зазначити, що ця компетентність являє собою не лише набуті знання, сформовані уміння та навички, комунікативні здібності особистості, які забезпечують готовність індивіда до успішної англомовної комунікації.

Для того, щоб сформувати АК необхідно знати її структуру, яка може бути представлена за допомогою специфічних *знань, умінь, навичок та комунікативних здібностей.*

Таблиця

Структура англомовної аудитивної компетентності за О.Б. Бігич

Так, зокрема, **знання** можна умовно поділити на:

декларативні (фактичні знання мови (фонем, особливостей інтонації, лексичних одиниць та граматичних структур) та красзнавчі (базові знання про культуру країни, мову якої учні вивчають));

процедурні, які передбачають володіння та використання інформації щодо вербальної та невербальної поведінки носіїв мови в процесі сприймання аудіоматеріалу [22].

До **вмінь** відносять:

мовленнєві, які реалізуються у вигляді дотримання стратегій, необхідних для успішного виконання видів аудіювання: виділення основної інформації та передбачення змісту аудіозапису; звертання уваги лише на головне та ігнорування другорядного; опора на наявні знання з прагматики та їх використання для часткового розуміння необхідної інформації та контексту;

інтелектуальні: можливе передбачення перебігу подій в аудіотексті; критичне оцінювання сприйнятої інформації; використання мнемонічних та логіко-смыслових операцій; класифікація та систематизація почутого;

навчальні: вміння використовувати електронні засоби навчання;

організаційні: самостійна робота учня та його самоорганізація;

компенсаторні: застосування мовних і контекстуальних знань із метою передбачення змісту повідомлюваного, засобів паралінгвістики для розуміння; відкидання незнайомого мовного матеріалу та сприйняття лише суттєвого [22].

До мовленнєвих *навичок* відносять:

- *навички сприймання на слух*: слухання та ідентифікація окремих звуків у потоці мовлення та відмінних інтонацій;

- *лексичні навички*: розпізнавання звукової реалізації лексичних одиниць та їх розуміння;
- *граматичні навички*: виділення та розпізнавання граматичних форм та передбачення синтаксичних структур [22].

Комунікативні здібності аудіювання включають:

- відповідну реакцію слухача на пропозиції інших;
- вміння вислухати та не перебивати партнера в парі чи групі;
- ставлення до співрозмовника без упередженості та повага його чеснот;
- орієнтування в процесі комунікації [22].

Отже, процес формування англомовної аудитивної компетентності є багатокomпонентним. Він має на меті комплексне поєднання, знань, умінь, навичок та комунікативних здібностей учнів. Варто зазначити, що важливою основою формування ААК десятикласників є не лише отримані знання, набуті уміння та навички, а й комунікативні здібності індивіда, які вчать у розмові правильно реагувати на пропозиції інших партнерів, не перебивати та мати повагу до співрозмовників, бути толерантним та всебічно обізнаним, аби мати змогу орієнтуватися в процесі комунікації та підтримати розмову. Далі ми більш детально розберемо за допомогою якого засобу можливо урізноманітнити та покращити процес формування ААК у учнів 10 класів ЗЗСО.

1.2. Методичний потенціал використання подкастів як засобу формування англомовної аудитивної компетентності учнів 10х класів ззсо

Сучасні викладачі активно та детально освоюють можливості роботи з інтернет технологіями в процесі навчання. З появою соціальних послуг Веб 2.0. фахівці в галузі лінгводидактики та методики навчання іноземних мов повністю підтримують використання інформаційно-комунікаційних

технологій (ІКТ). А саме: відбувається організація конференцій та вебінарів; створюються дидактичні матеріали з покликаннями на інтернет ресурси та завданнями, що передбачають роботу з інтернет матеріалом; пишуться програми, призначені для навчання іноземної мови.

Сервіси Веб 2.0, або соціальні сервіси — це мережні програмні забезпечення, що підтримують групові взаємодії. До них належать пошукові системи, карти знань, соціальні мережі, блоги, сервіси для зберігання закладок, відео- і фотоматеріалів та ін., створювати та поширювати аудіо- та відеозаписи» [6].

Поняття «подкаст» походить від англійського слова podcasting, яке стало відомим завдяки широкому поширенню портативних медіаплеєрів iPod компанії Apple, засновником якої є Стів Джобс. Саме слово podcasting виникло шляхом об'єднання двох слів — «iPod» та «broadcasting» (англ. — радіо- телемовлення; трансляція) та є особливим форматом аудіо- та відеопередач, що випускаються у всесвітній мережі Інтернет [10].

Згідно зі словником Macmillan, подкаст — це мультимедійний файл, який можна завантажити з інтернету та прослухати на аудіо- та відео програвачах.

Н.В. Грицик визначає подкаст як невеличкі за обсягом файли, що публікуються за однією адресою в інтернеті, які зручно й доречно використовувати на практичних заняттях в аудиторії та в самостійній роботі студентів [14].

Існує думка, що слово «подкастинг» придумав відомий американський діджей, колишній ведучим каналу MTV Адамом Каррі у 2004 році. Пізніше це слово включили до New Oxford American Dictionary (Оксфордський словник), а у 2005 році воно стало «Словом року». У 2004 році після появи слова пошукова система Google на запит podcast видала спочатку 24 результати, потім 526, а через три дні — 2750 і щодня це число подвоювалося. Тому Адама Каррі можна вважати батьком-засновником подкастингу.

Освітній потенціал подкастингу базується на основних техніко-освітніх

характеристиках цієї інтернет-технології:

1. Автентичність. Подкасти - це автентичний матеріал, призначений для прослуховування на різних етапах вивчення мови. Тому вони можуть суттєво збагатити та урізноманітнити уроки англійської мови. Величезна кількість подкастів функціонують у ролі дидактичного матеріалу з манускриптами та супровідними текстами, позначками про ступінь труднощі та дидактичними рекомендаціями, а також завданнями до запропонованого уривку та можуть бути застосовані на різних ступенях вивчення іноземної мови. Очевидно, що оволодіння іноземною мовою стає більш цікавим, мотивованим і ефективним, коли учні потрапляють в автентичну ситуацію [13].

2. Актуальність. Технологія подкастингу надає користувачам широкі можливості для регулярного поповнення своїх архівів новими аудіо- та відеоматеріалами з Інтернету. Підписавшись на отримання подкастів, користувачі можуть мати щоденні аудіо- та відеофайли на своєму ПК, що містять оновлену інформацію з різних сфер життя, яку можна використовувати на уроках англійської мови чи поза ними [13].

3. Компетентність у сфері медіа. Технічні умови використання подкасту абсолютно прості, тому від викладача потрібно лише завантажити необхідний подкаст у потрібному форматі на ПК або інший медіа-носій. Подібне вміння є запорукою величезного мотиваційного потенціалу. Коли ми разом з учнями починаємо займатися дослідженням нового засобу навчання та даємо їм можливість зрозуміти їх технічну підкованість, привабливість засобу та вміння поводитися з технічними новинками мотивує та підштовхує учнів як до самостійної, так і до групової роботи [13].

4. Автономність. Автономність дозволяє функціонувати відповідно до ваших навчальних потреб, темпу навчання та рівня навченості, оскільки це одна з головних переваг Інтернету як навчальної платформи. Учні самостійно визначають умови свого навчання на основі принципів автономного навчання.

Таке навчання як перевершує традиційне комунікативне заняття, так і гідно конкурує з ним [13].

5. Багатоканальне сприйняття. Сервіси подкастів регулярно надають матеріали для учнів. Дані матеріали складаються з комбінації аудіо, зображень або відео, а також текстових матеріалів. Учителі мають багато можливостей використовувати багатоканальні навчальні матеріали на одному уроці, тобто з одночасним залученням різних органів сприйняття. Це, у свою чергу, розширює рецептивні можливості учнів, функціонує в ролі важливого ключа до розуміння інформації англійською мовою, та мотивує до усних та письмових висловлювань на будь-яку тему [13].

6. Мобільність технічних засобів, що використовуються, пропонує можливість звертатися до матеріалів подкасту в будь-який час, як на занятті, так і поза межами навчального закладу. І тут можна говорити про розширення середовища навчання. Доступ до подкастів за межами навчальних занять надає шанс навчатися у вільний час та можливість працювати відповідно до індивідуальних рецептивних навичок, адаптувати розуміння складного аудіо-уривка до персональних особливостей сприйняття інформації. Це, у свою чергу, дозволяє зняти з аудіювання ярлик неприємного зобов'язання чи завдання підвищеної складності [13].

7. Багатофункціональність. У зв'язку з функціональністю системи подкастинга, з її допомогою можна розвивати кілька видів мовної діяльності. Нарівні з класичним аудіюванням актуальним буде удосконалення навичок усного та писемного мовлення. Поряд із цим, подкасти дають знання про різноманіття як мови, так і культури мови, що вивчається в зручній для слухачів обстановці [13].

8. Продуктивність. Використання відтворених матеріалів — це одна зі складових роботи з подкастами на уроці. Створення та подальше розповсюдження власного подкасту — інша. З точки зору продуктивності система подкастингу є важливою рушійною силою для занять іноземною

мовою в аспекті діяльнісного підходу. Створюючи та публікуючи в мережі аудіо- або відеоматеріали, учні працюють із перспективною інформаційною технологією в реальній ситуації [13].

9. Інтерактивність. На нинішньому етапі розвитку інтернету, інтерактивність є головною ідеєю концепції Веб 2.0, відповідно до якої значущим є не лише споживання, коли користувачі винятково слухають, читають чи переглядають інформацію, а й активно взаємодіють з іншими людьми в Інтернеті. Інтеграція подкастингу в навчання іноземної мови з його широким потенціалом кооперативної взаємодії як найкраще впливає на інтерактивність навчального процесу [13].

Таким чином, навчальні подкасти, присвячені вивченню іноземних мов, дозволяють вирішити цілу низку методичних завдань, серед яких формування аудитивних навичок та умінь розуміння іншомовної мови на слух, формування та удосконалення слухо-вимовних навичок, розширення та збагачення лексичного словника, формування та вдосконалення граматики, розвиток умінь говоріння та писемного мовлення.

Значні дидактичні можливості подкастів та його ефективність у навчанні англійської можна виявити під час проведення експериментальної роботи.

Висновки до розділу 1

У розділі 1 було проаналізовано структуру та зміст ААК, а також досліджено методичний потенціал використання подкастів як засобу формування ААК учнів 10 класів ЗЗСО.

Для з'ясування змісту ААК ми звернулися до таких науковців як І.В. Ставицька, С.Ю. Ніколаєва, О.Л. Канюк, Н.М. Бідюк, Т.М. Марчік-Дмитраш. Підсумувавши трактування ААК, які подають дослідники, можемо зробити висновок, що ААК поєднує в собі набуті знання, сформовані уміння та

навички, а також комунікативні здібності особистості, які забезпечують готовність індивіда до успішної англомовної комунікації.

За своєю структурою, ААК складається з багатьох компонентів, але ми виділили основні: знання, уміння, навички та комунікативні здібності. Останній компонент є не менш важливим за три попередні, адже для учнів 10х класів дуже важливо уміти будувати правильну комунікацію зі співрозмовниками, бути всебічно розвиненими та вміти підтримати будь-яку тему в процесі спілкування.

Під час дослідження методичного потенціалу використання подкастів як засобу формування ААК ми з'ясували тлумачення поняття «подкаст». Цей інтернет-ресурс являє собою невеликі за обсягом навчальні файли, що публікуються в інтернеті, необмежені в часі та авторстві. Можуть використовуватись як на заняттях у класах так і під час самостійної роботи учнів.

Також були розглянуті базові дидактичні та технологічні характеристики на яких будується дидактичний потенціал подкастингу, а саме: автентичність, актуальність, компетентність у сфері медіа, автономність, багатоканальне сприйняття, мобільність технічних засобів, багатофункціональність, продуктивність та інтерактивність. Коли всі ці компоненти гармонійно поєднуються у єдине ціле маємо ефективний засіб, у вигляді подкасту, для формування ААК у учнів 10 класів ЗЗСО.

Таким чином, навчальні подкасти, грамотно розроблені та правильно застосовані під час навчального процесу дають змогу полегшити, урізноманітнити та покращити процес формування ААК у школі.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 10 КЛАСІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ З ВИКОРИСТАННЯМ ПОДКАСТІВ

2.1. Порядок відбору подкастів для формування англомовної аудитивної компетентності учнів 10 класів ЗЗСО.

Метою формування ААК в учнів 10 класів ЗЗСО є формування здатності розуміти сенс повідомлення на слух. Цей процес може бути успішним лише за умов правильного відбору навчальних матеріалів відповідно до певних критеріїв.

Власне під поняттям «критерії» ми розуміємо основні ознаки змісту, обсягу та структури матеріалів, використовуючи які відбувається оцінка текстового матеріалу аби визначити доцільно чи недоцільно використовувати ці матеріали в навчальних цілях [5].

Н.М. Дячук у своєму дисертаційному дослідженні виділяє загальнопедагогічні та методичні критерії відбору формування ААК в учнів 10 класів ЗЗСО. У свою чергу, методичні критерії поділяються на загальні (наявності проблемної ситуації та відповідності культурним реаліям) та специфічні (автентичності, автентичності звукового оформлення, виразного мовлення, якісного звучання зображення та мотиваційної спрямованості) [15].

Тож розглянемо більш детально кожен із критеріїв. Група загальнопедагогічних критеріїв включає в себе критерії посильності й доступності, послідовності, активності пізнавальної діяльності, виховної цінності, різноманітності, новизни та інформативності.

Одним з основних критеріїв відбору навчальних матеріалів для подкастингу є **критерій доступності та посильності матеріалів**. Він включає в себе ретельний підбір змісту матеріалів, правильну композиційну та структурну побудову текстів для формування ААК, зрозуміле мовлення, темп,

а також тривалість подкастів [21].

Очевидно, що матеріали для формування ААК повинні відповідати рівню мовної підготовки учнів, їхній лексичній та граматичній компетенції. Зрозуміло, що занадто важкі для розуміння подкасти створюють в учнів враження непосильного завдання, підривають впевненість власних сил та знижують рівень активності учнів на уроці. Адже подкаст, у якому зосереджена велика кількість незнайомих слів та граматичних конструкцій сприяє швидкій стомлюваності учнів, таким чином втрачається концентрація уваги, що призводить до втрати інформації, яка б допомогла краще зрозуміти повідомлення. Але водночас даний критерій передбачає уникнення використання занадто простих подкастів, що сприятиме зниженню зацікавленості у вивченні предмета. Тому розпочинати формування ААК в учнів доцільніше з подкастів, де наявне мовлення однієї людини, і завершувати більш складними подкастами в яких наявні діалоги, при цьому важливо враховувати тривалість подкастів аби запобігти стомлюваності учнів та уникнути погіршення розуміння подкасту. Варто зазначити, що нові лексичні одиниці доцільно розподіляти по всьому аудіотексту, а темп мовлення того, хто озвучує повідомлення, має варіюватись у межах 240–250 слів за хвилину, адже саме так можливо досягнути легшого сприйняття подкастів [32].

Наступним важливим критерієм є **критерій послідовності**. Як ми вже зазначали процес формування ААК слід починати з простіших подкастів (1–2 хвилини), а потім поступово ускладнювати лексичний та граматичний матеріал, збільшувати кількість мовців та тривалість подкасту [16].

Критерій активності пізнавальної діяльності має на меті використання на уроках таких матеріалів, які б спонукали учнів до пізнавальної діяльності, формували зацікавленість у вивченні іноземної мови та сприяли розвитку стійкої мотивації. Тому матеріал, який спонукатиме учнів до пізнавальної діяльності має бути цікавим, інформативним та відповідати інтересам учнів

[15].

Критерій виховної цінності матеріалу має спонукати учнів до пізнавальної діяльності, формувати їхній світогляд та ціннісні орієнтири, свідоме ставлення до важливих питань суспільства. Тож подкасти, які пропонуються учням, повинні спонукати до роздумів, співпереживань та викликати певні емоції [15].

Критерій різноманітності має на меті використання подкастів широкої тематики, демонстрацію мовлення представників різних соціальних груп, людей різного віку, статі, а також залучення країнознавчої та соціокультурної інформація задля формування всебічно розвиненої особистості, яка зможе вільно комунікувати з представниками різних культур [12].

Критерій новизни передбачає використання подкастів, які містять нову для слухача інформацію. Такі подкасти роблять процес прослуховування набагато цікавішим, адже учні слухають подкаст не тільки для того аби виконати завдання, а й дізнатися нову інформацію, яку зможуть використати в інших видах діяльності [5].

Критерій інформативності передбачає наявність у подкастах корисної для учнів інформації. Таким чином відбувається не лише формування ААК, а і збагачення учнів знаннями з різних галузей людської діяльності. О.Б Балтіна наголошує на тому, що інформативність є основною перевагою подкастів [2].

Перейдемо до групи методичних критеріїв. Нагадаю, що методичні критерії поділяються на загальні (наявності проблемної ситуації та відповідності культурним реаліям) та специфічні (автентичності, автентичності звукового оформлення, виразного мовлення, якісного звучання зображення та мотиваційної спрямованості).

Критерій наявності проблемної ситуації передбачають використання подкастів, що містять проблемну ситуацію, яка потребує вирішення. Це дозволяє реалізувати діяльнісний підхід у формуванні ААК та оптимізувати інші мовні та мовленнєві уміння та навички учнів [16].

Критерій відповідності культурним реаліям має на меті уникаючи упередженості та стереотипів за допомогою подкастів розкрити культурні особливості та світогляд народу, мова якого вивчається. Такі подкасти повинні об'єктивно висвітлювати інформацію без власної оцінки культури даної країни [16].

Критерій якості звуку та зображення є дуже важливим під час пошуку подкастів для використання на уроках, оскільки це якісні аудіоматеріали, що сприятимуть кращому розумінню тексту, створять враження посильності виконання завдань, появи вибору в доборі фонетичного матеріалу, формуванню навичок аудіювання і здатності сприймати різні стилі мовлення з різними акцентами та інтонаціями, удосконалює усну майстерність, а також формує інтерес до вивчення іноземної мови [14].

Критерій мотиваційної спрямованості ґрунтується на основі підбору подкастів відповідно до інтересів учнів. Оскільки підібрати подкасти на таку тематику, яка була б цікава всім учням неможливо, тому слід робити акцент на ті теми, які є більш зрозумілими, як от про проблеми захисту довкілля чи відносини між людьми. Так, наприклад Н. В. Грицик вважає, що використання подкастів у навчанні різних видів діяльності сприяє підвищенню мотивації до вивчення ІМ [14].

Критерій автентичності має на меті використання подкастів, що є зразками автентичного мовлення та демонструють особливості спілкування носіїв іноземної мови, яка вивчається [15].

До автентичних матеріалів прийнято відносити матеріали, створені носіями мови для зберігання та передачі певної інформації в реальних життєвих ситуаціях спілкування та на перших інколи не призначених для навчальних цілей. До таких автентичних матеріалів для аудіювання можуть належати записи оголошень в аеропортах та на вокзалах, радіо- та телепередачі, фільми, лекції в школах та університетах тощо. Актуальність використання саме автентичних матеріалів не викликає сумніву, проте не

варто категорично стверджувати про неефективність неавтентичних матеріалів (створених для навчальних цілей носіями та часто не носіями мови). Більше того, можна виступити за доцільне застосування неавтентичних матеріалів у навчальному процесі та їх поєднання з автентичними [3].

По-перше, неавтентичні матеріали доцільно використовувати в тих випадках, коли автентичні матеріали з якихось причин просто недоступні або є в недостатній кількості.

По-друге, у реальному житті під час спілкування іноземною мовою учні неминуче зіткнуться з масою неавтентичного матеріалу, який, нарівні з автентичним, спрямований на передачу та інтерпретацію інформації (наприклад, програми новин англійською з різних країн світу із супутникового телебачення та Інтернету). Робота з неавтентичним матеріалом у свою чергу сприятиме розвитку додаткових комунікативних стратегій [3].

По-третє, виключення неавтентичних матеріалів із процесу навчання в багатьох випадках позбавить учнів низки необмежених можливостей як культурного так інформаційного, і пізнавального плану. Наприклад, виключення з навчального процесу з причин неавтентичності інтерв'ю чи лекції відомого українського вченого чи діяча культури іноземною мовою (Інтернет або канали супутникового телебачення), швидше зроблять навчальний процес мізернішим, ніж збагатять його (у таких випадках навряд чи може йтися про «адекватну заміну») [3]. У цьому випадку ми виступаємо за розумне та збалансоване використання матеріалів різного ступеня автентичності, якщо їх відбір не суперечить сучасному освітньому стандарту, інтересам та потребам учнів, а також сприяє розвитку комунікативних умінь.

Саме тут варто згадати про **критерій автентичності звукового оформлення** подкастів. Важливість цього критерію полягає в тому, що подкасти містять фонові звуки, шуми на задньому фоні, фрагменти музики, що створює в учнів ефект присутності. Таким чином, прослуховування даного подкасту дозволить підвищити мотивацію учням та максимально занурити їх

у середовище спілкування.

Одним із найважливіших критеріїв підбору подкастів для формування ААК є **критерій виразного мовлення**. Тобто, учитель, підбираючи матеріали для уроку повинен зважати на чітке та правильне оформлення зразків мовлення. Це сприятиме покращенню сприймання мови на слух, а також дозволить сформувати навички слухової пам'яті, та сприятиме правильному визначенню ключових слів та моментів під час прослуховування [15].

Таким чином, проаналізувавши праці таких українських науковців як Н.М. Дячук, О.В. Бирюк, О.А. Мацнева, Л.В. Шевкопляс, М.І. Заболотна, Н.В. Грицик ми з'ясували, що критерії відбору подкастів для формування аудитивної компетентності учнів 10 класів середньої школи можна поділити на загальнопедагогічні та методичні. Дослідивши дані критерії ми визначили, що загальнопедагогічні поділяються на критерії посильності й доступності, послідовності, активності пізнавальної діяльності, виховної цінності, різноманітності, новизни та інформативності. Методичні критерії у свою чергу поділяються на загальні (наявності проблемної ситуації та відповідності культурним реаліям) та специфічні (автентичності, автентичності звукового оформлення, виразного мовлення, якісного звучання зображення та мотиваційної спрямованості). Тому, проаналізувавши, вище вказані критерії відбору подкастів для формування ААК в учнів 10 класів ЗЗСО, можна впевнено сказати, що цей процес може буде успішним лише за умов дотримання даних критеріїв.

2.2. Етапи формування англomовної аудитивної компетентності учнів 10 класів закладів загальної середньої освіти

Подкасти дають нове дихання процесу формування ААК завдяки уяві та креативності як самого викладача, так і учнів. Застосування подкастів у процесі формування ААК сприяє всебічному розвитку учнів.

Учні, працюючи з подкастами в процесі навчання англійської мови, можуть виконувати такі ролі:

- 1) По-перше, роль споживача. Учні прослуховують подкасти і виконують завдання до них, заздалегідь підготовлені учителем.
- 2) По-друге, роль автора — тут учням надано можливість самим створювати і, за бажання, публікувати власні подкасти в Інтернеті для інших користувачів. У той самий час учні можуть створювати подкасти винятково для використання без подальшої публікації, а лише з метою тренування вимови, інтонації, тощо). У даному випадку учні можуть записувати й перезаписувати матеріал, який освоюється, до його повного відпрацювання і досягнення бажаних результатів [44].

Фахівцем О.Є. Місечко була повторена методика роботи з подкастами на основі триступеневої моделі навчання аудіювання, яка включає три стадії:

- 1) до прослуховування;
- 2) під час прослуховування;
- 3) після прослуховування [43].

Відповідно до кожної стадії автором були також розроблені приклади вправ.

- 1) На першій стадії «До прослуховування» здійснюється занурення в контекст наступного подкаста. На цій стадії наведемо такі приклади завдань:
 - прочитати заголовок подкасту і висловити свої припущення щодо змісту;
 - подивіться на ілюстрацію (фотографію) та на заголовок і спробуйте визначити, про що буде інтерв'ю;
 - обговоріть у групах питання. Під час складання питань необхідно, щоб у них було відображено основні ідеї та зміст подкасту;
 - лексико-граматичні вправи (з'єднайте слова з їх визначеннями, розкрийте дужки, вибравши правильну форму дієслова).

2) На другій стадії «Під час прослуховування» здійснюється безпосереднє прослуховування подкасту. На цьому етапі роботи з подкастами можуть бути використані такі завдання:

- з метою вибіркового розуміння інформації:
 - відповісти на загальне питання, що стосується основної ідеї подкасту;
 - поставити зображення в порядку, згідно із черговістю викладу матеріалу в подкасті;
- з метою щодо повного сприйняття:
 - вказати яке твердження правильне/неправильне;
 - закінчити речення, користуючись інформацією з подкасту;
 - прочитати фрагмент тексту подкасту та виправити фактичні помилки та інформацію, яка не містилася в подкасті;
 - використовуючи картинки, встановити, про які предмети інформація в подкасті була відсутня;
 - заповнити таблицю, вказуючи необхідну інформацію (імена, вік, професію, місце проживання, хобі героїв) та ін.

3) На третій стадії «Після прослуховування» здійснюється аналіз прослуховуваного матеріалу в:

- усній чи письмовій формі;
- діалогічної чи монологічної формі.

Учням можуть бути запропоновані такі завдання:

- 1) висловити своє оцінне ставлення;
- 2) розвинути одну з ідей, поданих у подкасті.

Таблиця

Етапи роботи з подкастом

Назва етапу	Мета етапу	Зміст етапу
Pre-Listening	Аналіз мовних і смислових труднощів подкасту; введення в проблему/галузь науки;	Виконання вправ з обговоренням заголовку подкасту, розмова про власний досвід щодо теми подкасту, прогнозування змісту подкасту, вправи з використанням лексичних та граматичних конструкцій
While-listening	Формулювання комунікативної інструкції; слухання подкасту; контроль розуміння подкасту;	Слухання / читання комунікативної інструкції; прослуховування подкасту, заповнення схем чи таблиць, заповнення пропусків, завдання на встановлення хронології подій
Post-Listening	Обговорення змісту прослуханого подкасту;	Вправи для обговорення тексту, обговорення

	навчання сміслової переробки інформації подкасту	проблемних питань, дискусії, написання листа тощо.
--	--	--

Зміст етапу залежить від комунікативного типу аудіювання.

Pre-Listening етап має на меті підготувати учнів до сприйняття іншомовного аудіотексту. На думку методистів, успішність цього етапу забезпечується вправами з обговоренням заголовку подкасту, розмовою про власний досвід, того хто слухає щодо теми подкасту, заохочення спрогнозувати зміст подкасту. Також, доречними будуть вправи під час виконання яких, увага учнів буде звернена на нові лексичні та граматичні конструкції [30].

Для цього етапу пропонуємо такі вправи, наприклад (див. ДОДАТОК А, вправа 1, 2)

While-listening має на меті навчити учнів правильно сприймати аудіотекст. О.В. Мартинюк наголошує, що етап while-listening включає перше та друге прослуховування. Так, під час першого прослуховування учні уявляють ситуацію, усвідомлюють її та зберігають у своїй пам'яті, а під час другого прослуховування учні мають змогу занотувати певні деталі у вигляді схеми чи таблиці, до того ж їм пропонується заповнити пропуски чи встановити хронологію подій зазначену в подкасті. Так, О. Мартинюк зазначає, що «метою першого прослуховування є загальне розуміння змісту чи сюжету, а другого прослуховування — звернення уваги на деталі» [19]. Для цього етапу пропонуємо такі вправи. (див. ДОДАТОК Б, вправа 3, 4, 5, 6)

Post-Listening, на думку І.В. Стогній та Л.І. Никонорової, має на меті аналіз та закріплення почутої інформації, чого можна досягти за допомогою обговорення чи проведення дискусій [30]. До цього етапу пропонуємо такі вправи, наприклад (див. ДОДАТОК В, вправа 8)

Розглянемо нижче, які подкасти існують сьогодні в мережі Інтернет і можна використовувати для формування ААК, а саме:

1. *BBC Learning English Podcast*. Перевага даного подкасту полягає в тому, що тривалість подкастів становить лише 6 хвилин. Завдяки виразній мові та середньому темпу мова легко сприймається на слух. Попри те, що в аудіозаписах використовується певною мірою складна лексика, до кожного подкасту додається транскрипт. На початковому етапі роботи з подкастами, коли в учнів виникає складність сприйняття на слух, текст може бути перед очима [40].

2. *Luke's ENGLISH Podcast*. Люк — кваліфікований учитель англійської мови з Лондона з досвідом викладання 14 років. Він часто запрошує на свій подкаст друзів і родичів, щоб ми мали можливість почути спонтанний діалог носіїв мови. Люк постійно розбавляє свої подкасти жартами, іноді вигадує і додає ігри щоб цікавіше висвітлити тему. В основному аудіозапис триває більше години, його можна слухати у вільний від навчання час [39].

3. *Effortless English Podcast*. Американець А.Хоуг використовує міні-історії з безліччю часів англійської мови. Це є ефективним шляхом набуття швидкості у висловлюванні думок іноземною мовою. Його легко можна зрозуміти навіть із початковими знаннями, тому що він говорить повільно та членороздільно. Хоуг розробив власну методику як швидко вивчити англійську (вчити краще не слова, а фрази; безглуздо братися за граматику, не маючи словникового запасу 1000 слів; аудіювання є необхідною частиною) [37].

4. *I Will Teach You a Language Podcast*. Оллі Річардс — ведучий подкасту — каже, що найважливіше у вивченні мови — насолоджуватися процесом. Оллі володіє 8 мовами й тепер пропонує практичні поради та стратегії вивчення мови. Сам блогер почав вивчати іноземні мови вже дорослим, тепер він є прикладом для всіх початківців — англійську може вивчити кожен [38].

5. *Breaking News English Podcast*. Даний сайт призначений для вивчення англійської мови і є збіркою подкастів, які оновлюються кожні два дні й

оповідають про актуальні події. Окрім завдань, що сприяють розвитку мовної компетенції, автори сайту Breaking News English пропонують завдання на розвиток лінгвістичної компетенції, а саме граматики, лексики, орфографії, дискурсивної компетенції [36].

Отож, проаналізувавши праці таких українських науковців як О.Є. Місечко [43], І.В. Стогній та Л.І. Никонорової [30], О.В. Мартинюк [19], можемо сміливо стверджувати, формування ААК в учнів 10х класів ЗЗСО відбувається на основі тріступеневої моделі навчання аудіювання, яка включає три стадії: до прослуховування (pre-listening), під час прослуховування (while-listening), після прослуховування (post-listening).

Перша стадія відповідає за занурення учнів у тематику подкасту, який вони будуть прослуховувати. На другій стадії відбувається безпосереднє слухання подкасту та розуміння тексту. На третій стадії відбувається аналіз прослуханого аудіозапису. Дотримання даної моделі навчання дозволить вчителям якісно, успішно та послідовно формувати ААК у учнів 10х класів ЗЗСО.

2.3. Система вправ і завдань для формування англomовної аудитивної компетентності з використанням подкастів учнів 10 класів закладів загальної середньої освіти

У цьому розділі буде теоретично обґрунтовано та практично розроблено систему навчальних вправ для формування ААК з використанням подкастів для учнів 10 класів закладів загальної середньої освіти.

У першу чергу, необхідно розглянути саме поняття «вправа». Методисти Київської вищої школи тлумачать вправу «як спеціально організоване, багаторазове виконання певних дій» [7]. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика. Київ.). Подібне визначення знаходимо у А. О. Андрущенко [1].

Рекомендована система вправ для формування ААК з використанням подкастів для учнів 10 класів ЗЗСО складається з трьох груп вправ та їх підгруп, які відповідають етапам формування ААК та їх завданням, які описані вище:

- 1) група вправ pre-listening
- 2) група вправ while-listening;
- 3) група вправ post-listening ;

Наведемо приклади вправ і завдань для формування англомовної аудитивної компетентності учнів 10х класів, розроблені нами на основі використання подкастів.

Група вправ pre-listening для формування ААК десятикласників закладів загальної середньої освіти

Підсистема вправ і завдань для формування вміння прогнозування

Вправа 1:

1a) Before listening to the podcast about mystery flying objects.

What do you think which country has had the highest number of reported sightings since records began, according to the National UFO Reporting Center?

1 b) Then listen to the second part to see if your guesses are correct.

Мета: формування умінь прогнозування

Тип вправи: продуктивна, комунікативна, без опори, усна, аудиторна, одномовна.

Хід виконання: Учні прослуховують фрагмент подкасту, й отримавши завдання перед прослуховуванням уважно слухають та висловлюють власні здогадки щодо подальшого змісту подкасту. Після цього слухають подкаст до кінця і перевіряють свої прогнози щодо змісту подкасту.

Вправа 2:

2.a) Before listening to the podcast entitled «Mystery flying objects» (BBC, 2023). Look at the keywords provided below. What do you expect to hear?

Little green men, mysterious oval objects, flying saucers, integrity, NASA, extra-terrestrial, reported sightings, personal testimony.

2. b) Now, listen to the podcast and check whether your guesses were correct [42].

Мета: формування умінь прогнозування

Тип вправи: репродуктивна, умовно-комунікативна, з опорою, усна, аудиторна, одномовна.

Хід виконання: Перед прослуховуванням подкасту учням пропонуються слова та вирази з тексту подкасту для того щоб вони здогадалися їхнє тлумачення та спрогнозували про що йтиметься в подкасті. Після цього учні прослуховують подкаст та порівнюють власні здогадки з оригінальним змістом.

While-listening етап для формування англомовної аудитивної компетентності десятикласників закладів загальної середньої освіти

Група вправ while-listening для формування ААК із розумінням прослуханого подкасту

Вправа 1: Listen to the podcast «Food and mood» (BBC, 2014) and mark the statements as T (true) or F (false).

- 1) Sam usually go for a cream chocolate eclair. (F)
- 2) Most comfort food is high in carbohydrates and sugar. (T)
- 3) Emotional eating is often caused by feelings of depression, anxiety or stress. (T)
- 4) Danny says that working under stress actually increases his appetite. (F)
- 5) Colleagues of Professor Jacka thought she was an apple. (F)

- 6) When you're feeling down and your brain is calling out for an apple, you might be better eating a donut instead. (F)

Мета: формувати вміння розуміння тексту на слух, удосконалювати вміння концентрувати довільну увагу.

Тип вправи: репродуктивна, умовно-комунікативна, з опорою, усна, аудиторна, одномовна.

Хід виконання: Спершу учні уважно прослуховують подкаст, а після цього читають кожне з тверджень і вирішують це «правда чи брехня».

Вправа 2: Answer the questions provided below [41].

Do you think people eat a lot of food because we feel sad and not because we are hungry? Is it true that working under stress reduces appetite? The next time you're feeling sick and your brain wants something to eat, what's better: a donut or an apple? Why?

Мета: формувати вміння розуміння тексту на слух, удосконалювати вміння концентрувати довільну увагу.

Тип вправи: продуктивна, комунікативна, без опори, усна, аудиторна, одномовна.

Хід виконання: Після прослуховування учні отримують ряд запитань та намагаються дати відповідь на них. На всі відповіді можна дати відповідь уважно прослухавши та осмисливши подкаст.

Група вправ post-listening для формування англомовної аудитивної компетентності десятикласників закладів загальної середньої освіти

Група вправ і завдань для формування ААК зі смислової переробки інформації подкасту

Вправа 1: After listening to the podcast entitled «The impact of plastic» (BBC,

2015) answer the questions below.

Do you think recycling plastic is a problem nowadays? Why? What else could you suggest that might help reduce the impact of plastic on the environment? Explain your opinion.

Мета: формувати в учнів уміння мислової переробки інформації, вдосконалювати комунікативні уміння, пам'ять і увагу.

Тип вправи: репродуктивна, комунікативна, без опори, усна, аудиторна, одномовна.

Хід виконання: Учні прослуховують подкаст та дають відповіді на запитання обґрунтовуючи власну відповідь.

Вправа 2: Create your own podcast discussing the following questions and present it to the class.

- 1) Do you like to go shopping? What do you like to go shopping for (food, clothes, etc.)?
- 2) Do you often go on picnics? What food do you buy when going on a picnic?
- 1) Do you like going to the movie? What genre of movie do you like?

Мета: удосконалювати комунікативні та творчі вміння учнів, сприяти формуванню позитивної мотивації до вивчення англійської мови, вдосконалювати лексичні вміння учнів.

Тип вправи: продуктивна, комунікативна, без опори, письмова/усна, позааудиторна, одномовна.

Хід виконання: Учням потрібно створити власний подкаст у ролях за наведеними нижче темами, або придумати власну тематику і представити перед класом.

Отже, ми розробили систему вправ для формування ААК за допомогою використанням подкастів учнів 10 класів закладів загальної середньої освіти. Також, ми продемонстрували типи вправ, які варто використовувати на цих етапах, визначили режими виконання завдань та коректні способи контролю.

Висновки до розділу 2

Таким чином, у цьому розділі було досліджено порядок відбору подкастів для формування ААК учнів 10х класів ЗЗСО, розглянуто етапи формування ААК та продемонстровано систему вправ та завдань із допомогою подкастів для формування ААК.

Проаналізувавши праці таких українських науковців як Н.М. Дячук, О.В. Бирюк, О.А. Мацнева, Л.В. Шевкопляс, М.І. Заболотна, Н.В. Грицик ми з'ясували, що критерії відбору подкастів для формування аудитивної компетентності учнів 10 класів середньої школи можна поділити на загальнопедагогічні та методичні. Дослідивши дані критерії ми визначили, що загальнопедагогічні поділяються на критерії посильності й доступності, послідовності, активності пізнавальної діяльності, виховної цінності, різноманітності, новизни та інформативності. Методичні критерії у свою чергу поділяються на загальні (наявності проблемної ситуації та відповідності культурним реаліям) та специфічні (автентичності, автентичності звукового оформлення, виразного мовлення, якісного звучання зображення та мотиваційної спрямованості).

Далі, дослідивши праці таких українських науковців як О.Є. Місечко, І.В. Стюгній, Л.І. Никонорова та О.В. Мартинюк, ми можемо сміливо стверджувати, що формування ААК в учнів 10 класів ЗЗСО відбувається на основі триступеневої моделі навчання аудіювання, яка включає три стадії: до прослуховування

(pre-listening), під час прослуховування (while-listening), після прослуховування (post-listening). Як ми вже зазначали: перша стадія відповідає за занурення учнів у тематику подкасту, друга стадія відповідає за слухання подкасту та розуміння тексту, а третя стадія відповідає за аналіз прослуханого аудіозапису.

Проаналізувавши методичні напрацювання О.Б. Бігич, ми визначили, що в методиці виділяють чотири рівні складності завдань для формування АКК: такий, що не передбачає ніяких самостійних дій учнів; наступний рівень супроводжується використанням коротких відповідей чи простих невербальних дій; третій рівень із використанням розгорнутих усних чи письмових відповідей, які передбачають реалізацію комплексних комунікативних умінь; й останній просунутий рівень.

Тому, взявши за основу сервіс Breaking News English був досліджений дидактичний потенціал подкастів і були запропоновані вправи та завдання для формування ААК для кожного рівня складності.

Отже, підсумовуючи все вищесказане можемо стверджувати, що процес формування ААК десятикласників є послідовним процесом і залежить від правильної організації роботи з учнями на кожному з етапів, раціонального відбору навчальних матеріалів, активізації інтересу учнів до навчання та їхніх опорних знань

РОЗДІЛ 3

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ 10 КЛАСІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ПОДКАСТУ

3.1. Організація та проведення експериментального навчання щодо формування в учнів 10 класів аудитивної англomовної компетентності засобами подкасту в умовах закладів загальної середньої освіти

У нашій експериментальній перевірці ми використали розроблену нами практичну підсистему вправ для формування ААК в учнів 10 класу з використанням подкастів в умовах закладів загальної середньої освіти, яка має багатоциклічний характер.

Спочатку звернемо увагу на те, що розуміється під поняттям «експеримент». Експеримент визначається «як спроба, що потребує підтвердження чи спростування теорії, де вивчення явищ відбувається в певних умовах, що забезпечують появу тих процесів, спостереження яких необхідне для встановлення закономірних зв'язків між явищами» [33].

С. Ю. Ніколаєва вважає, що «*пробне навчання* — це дослідження, побудоване переважно на ерудиції та педагогічній інтуїції викладача, який здійснює науковий пошук, спираючись на власний досвід, без глибокого і тривалого вивчення проблеми проводить дослідження, завдяки якому підтверджується або спростовується висунуте й первинно обґрунтоване допущення, спрямоване на удосконалення окремих аспектів процесу навчання АМ і культури» [25].

Метою *пробного навчання* є перевірити ефективність розробленої системи вправ для формування ААК із використанням подкастів в учнів 10 класів ЗЗСО.

Для проведення експериментального дослідження засобом пробного навчання необхідним було виконання таких завдань:

- 1) підготувати анкетування для учнів 10 класів ЗЗСО учнів ПШ із метою виявлення частотності використання подкастів на уроках АМ;
- 2) розробити завдання для передекспериментальної та післяекспериментальної перевірки рівня сформованості ААК учнів 10 класів ЗЗСО;
- 3) провести зрізи знань для визначення сформованості ААК учнів 10 класів ЗЗСО до та після впровадження пробного навчання;
- 4) описати критерії оцінювання завдань для учнів 10 класів ЗЗСО;
- 5) реалізувати пробне навчання на основі розробленої системи вправ;
- 6) інтерпретувати результати пробного навчання та сформулювати висновки щодо ефективності розробленої методики.

До експерименту було залучено 10 учнів 10-А та 10 учнів 10-Б класу Чернігівського ліцею № 22 протягом 2022–2023 навчального року. Дослідження проводилося в межах вивчення навчального предмету «Англійська мова».

У процесі *експериментальної перевірки* методики формування ААК на матеріалі подкастів в учнів 10 класів ЗЗСО висуваємо **таку гіпотезу експерименту**: використання подкастів має позитивний вплив на формування ААК, мовних та мовленнєвих компетентностей в учнів в учнів 10 класів ЗЗСО.

На своїх засадах експериментальне навчання визначає вихідний рівень сформованості ААК на матеріалі подкастів в 10 класів учнів ЗЗСО.

Завдяки проведеному аналізу методичної літератури, опису структури ААК було розроблено критерії оцінювання рівня сформованості ААК на матеріалі подкастів в учнів 10 класів ЗЗСО.

На першому етапі експериментального навчання було проведено експериментальний зріз і за його результатами можемо визначити однаковий вихідний рівень сформованості ААК. Тож маємо здатність об'єктивно оцінювати та розуміти дані подальших зрізів. Визначення рівня сформованості ААК відбувалося за критеріальною шкалою, максимальна кількість балів у якій становила 75 (спостереження та корекція висловлення власної думки — 10 балів, уміння компенсувати незнання ІМ — 10 балів, уміння запам'ятовувати новий матеріал — 10 балів, індивідуальний вибір певних стратегій в опануванні англійської мови — 15 балів, уміння перепитати, попросити повторити сказане — 20 балів, ініціативність за допомогою комунікативних стратегій — 10 балів).

Варто відмітити, що оцінювання рівня сформованості ААК на матеріалі подкастів ААТ в учнів 10х класів ЗЗСО, тому що наші критерії базувалися більшою мірою на когнітивних та комунікативних стратегіях.

Результати зрізу зазначені в Таблиці (див. Таблиця).

Таблиця

Середні показники рівня сформованості ААК матеріалі подкастів за результатами передекспериментального зрізу

Індекс класу	Середні показники доекспериментального зрізу					
10-А клас	Критерій I	Критерій II	Критерій III	Критерій IV	Критерій V	Критерій VI
1.Анжевський Марчен	3	5	3	5	4	3

2. Булах Марія	5	5	4	5	4	4
3. Веремка Руслана	3	4	2	4	3	5
4.Гаври ленко Катерина	5	4	3	4	4	4
5. Гайдін Павло	5	4	3	4	3	4
6. Кича Емілія	3	4	3	4	5	4
7. Кобець Арсеній	3	3	2	4	1	2
8. Лазар Владислав	3	3	4	5	4	3
9. Пустовойт Данило	4	3	2	3	4	4
10. Чикиш Дарина	3	4	3	3	3	4

Середн є арифметич не	3,7	3,9	2,9	4,1	3,5	3,7
10-Б клас						
1. Шепот Вікторія	2	3	2	3	4	4
2. Милейко Єгор	3	4	4	4	5	4
3.Тимо шенко Юлія	2	3	3	3	3	4
4.Март иненко Віктор	3	4	4	3	4	3
5. Давиденко Данило	5	3	3	2	3	3
6.Волкі вницький Дмитро	2	3	3	3	3	5

7. Гребенок Володимир	4	2	1	2	5	2
8. Кононович Дарина	3	4	3	5	3	4
9. Корсунь Євгенія	4	5	3	5	5	5
10. Шипулін Данило	5	3	2	3	5	4
Середн є арифметич не	3,1	3,4	2,8	3,3	4	2,5

По завершенню експериментального навчання було проведено післяекспериментальний зріз. Проаналізувавши середні коефіцієнти рівня навченості учасників експерименту, ми зафіксували, що використання зазначеної методики викликала значне збільшення рівня сформованості ААК на матеріалі подкастів.

Таблиця

**Середні показники рівня сформованості ААК матеріалі подкастів
за результатами післяекспериментального зрізу**

Індекс класу	Середні показники доекспериментального зрізу					
10-А клас	Критерій I	Критерій II	Критерій III	Критерій IV	Критерій V	Критерій VI
1. Ангевський Марчен	4	5	3	5	5	4
2. Булах Марія	5	5	4	5	5	4
3. Веремка Руслана	3	4	4	4	3	5
4. Гавриленко Катерина	5	4	4	4	4	4
5. Гайдін Павло	5	5	3	5	5	5
6. Кича Емілія	4	5	4	4	5	5

7. Кобець Арсеній	4	5	4	5	3	4
8. Лазар Владислав	4	3	4	5	5	3
9. Пустовойт Данило	5	4	3	5	4	4
10. Чикиш Дарина	4	5	5	5	5	5
Середнє арифметич не	4,3	4,5	4,2	4,8	4,4	4,3
10-Б клас						
1. Шепот Вікторія	4	4	3	5	4	5
2. Милейко Єгор	4	5	4	4	5	4
3. Тимошенко Юлія	3	4	3	5	4	4

4.Марти ненко Віктор	4	4	4	3	5	4
5. Давиденко Данило	5	4	4	4	4	4
6.Волків ницький Дмитро	4	5	4	4	4	5
7. Гребенок Володимир	5	3	4	4	5	4
8. Кононович Дарина	4	4	4	5	4	4
9. Корсунь Євгенія	5	5	4	5	5	5
10. Шипулін Данило	5	4	3	4	5	5
Середнє арифметичне	4,3	4,2	3,7	4,3	4,5	4,4

Розроблена підсистема вправ містить достатню кількість та логічну послідовність вправ, які дають змогу вдосконалити ААК в учнів 10 класів ЗЗСО,

що визначені чинною навчальною програмою. За своїм характером вправи є комунікативними та рецептивно-(ре)продуктивними. У них наявні матеріали подкастів матеріал, які були заздалегідь підготовлені.

Отже, завдяки експериментальній перевірці, ми довели, що зазначена методика допомагає ефективно сформувати ААК в учнів 10 класів ЗЗСО. Для подальшого впровадження запропонованої методики в навчальний процес ми сформулювали певні методичні рекомендації.

3.2. Методичні рекомендації щодо формування в учнів 10 класів аудитивної англомовної компетентності засобами подкасту в умовах закладів загальної середньої освіти

У цьому пункті буде розглянуто методичні рекомендації щодо організації навчального процесу формування ААК на матеріалі подкастів в учнів 10 класів ЗЗСО.

Для ефективного формування ААК за матеріалами подкастів в учнів 10 класів ЗЗСО, спонукаємо дотримуватися методичних рекомендацій, які були сформульовані після аналізу результатів проведення експериментального навчання.

1. Перш за все, вчителі має працювати із чинною навчальною програмою, ставити завдання відповідно до вимог, використовувати у своїй роботі Загальноєвропейські рекомендації.
2. Роботу з формування ААК на матеріалі подкастів в учнів 10 класів ЗЗСО доречно проводити відповідно до виділеного підходу, який містить три етапи.
3. Варто надавати перевагу подкастам, ніж аудіо матеріалам із підручникам. Адже для формування цілісної особистості необхідно застосовувати сучасні подкасти із цікавою тематикою.

4. Використання подкастів із різними аспектами автентичності допоможуть учневі краще опанувати АМ.
5. Режимми роботи під час уроку варто використовувати групові, парні, індивідуальні. Під час групової роботи рекомендуємо змінювати партнерів.
6. Необхідно давати учням можливість самостійно знаходити автентичні подкасти, які створені носіями мови задля можливості розуміти живе спілкування.

Отже, отримані результати нашої перевірки свідчать, що виконана методика формування ААК із використанням подкастів є перспективною для подальших досліджень та приносить свою користь, якщо дотримуватися зазначених вище рекомендацій.

Висновки до розділу 3

Метою здійсненого пробного експерименту була перевірка ефективності розробленої системи вправ для формування ААК із використанням подкастів в учнів 10 класів ЗЗСО та дієвості методики з опрацювання подкасту в три етапи: pre-listening, while-listening, та post-listening.

Для того, аби з'ясувати рівень сформованості ААК в учнів 10-В класу була створена анкета та проведений доекспериментальний зріз у три етапи: pre-listening, while-listening, та post-listening.

Результати доекспериментального зрізу показали недостатній рівень сформованості ААК в учнів 10 класу. Тому, ми впровадили експериментальне навчання в межах вивчення навчального предмету «Англійська мова».

Отримані результати післяекспериментального зрізу довели ефективність розробленої нами системи вправ для формування ААК із використанням подкастів і доцільність використання цієї системи в навчанні учнів 10х класів.

Встановлено, що поетапне формування ААК на основі подкастів сприяє досягненню позитивних результатів у формуванні ААК в учнів 10х класів ЗЗСО.

За результатами експерименту було сформовано методичні рекомендації щодо формування в учнів 10 класів ААК засобами подкасту в умовах закладів загальної середньої освіти.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи описане в даній роботі можемо, стверджувати, що стрімкий розвиток мережевих інформаційних технологій відкриває нові перспективи у сфері освіти, а саме технологія подкастів, що значно розширює можливості формування ААК у учнів 10 класів ЗЗСО. Проте, дослідження сучасного стану вивченості питання формування ААК показало недостатню кількість методичних напрацювань, що тягне за собою недостатню сформованість умінь аудіювання учнів, що унеможлиблює здатність вільно спілкуватися англійською мовою.

Тож мета нашого дослідження полягала в теоретичному обґрунтуванні та практичній розробці методики формування ААК за допомогою англійських подкастів учнів 10 класів ЗЗСО. Для цього ми дослідили праці українських науковців та з'ясували, що за своєю структурою ААК складається з таких основних компонентів як: знання, вміння, навички та комунікативні здібності. Окрім цього, під час дослідження методичного потенціалу використання подкастів як засобу формування ААК ми з'ясували тлумачення поняття «подкаст» та розглянули базові дидактичні та технологічні характеристики на яких будується дидактичний потенціал подкастингу, а саме: автентичність, актуальність, компетентність у сфері медіа, автономність, багатоканальне сприйняття, мобільність технічних засобів, багатofункціональність, продуктивність та

інтерактивність.

Наступним кроком було з'ясування критеріїв відбору подкастів для формування ААК у учнів 10 класів ЗЗСО. Проаналізовані нами критерії ми поділили на 2 типи: загальнопедагогічні та методичні. Для застосування даних критеріїв на практиці, ми дослідили етапи, на яких відбувається формування ААК. Дослідивши безліч праць українських науковців ми виокремили 3 основні етапи: pre-listening, while-listening та post-listening.

Враховуючи критерії відбору подкастів та етапи, на яких відбувається формування ААК (загальнопедагогічні та методичні), ми розробили систему вправ і завдань для формування ААК із використанням подкастів в учнів 10 класів ЗЗСО та застосували їх під час вивчення предмету «Англійська мова» в Чернігівському ліцеї № 22. Отримані результати експериментального навчання засвідчили ефективність розроблених нами вправ для формування ААК в учнів із використанням подкастів. Результати післяекспериментального зрізу продемонстрували нам зростання показників навченості, що демонструє покращення аудитивних умінь в учнів після проведеного експерименту. Дослідження, проведене в Чернігівському ліцеї № 22, дало підстави для формування методичних рекомендацій щодо формування ААК в учнів 10х класів ЗЗСО.

Тож результати, отримані в ході даної роботи, згодом можуть знайти своє місце в організації занять з англійської мови в ЗЗСО та будуть корисними для подальших досліджень у цій галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко, 2014, с. 133 Андрущенко, А. О. (2014). Експериментальна перевірка ефективності методики формування

граматичних навичок майбутніх філологів, що вивчають французьку мову як другу іноземну. Збірник наукових праць. Педагогічна освіта: теорія і практика, 17 (2), 130–136.

2. Балтіна О. Б. Подкасти як засіб вивчення та викладання англійської мови. <http://ea.donntu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/1702/1/Baltina%20Olena%20%20Podkasty%20jak%20zasib%20vyvchennia%20ta%20vykladanni%20anglijskoi%20movy.pdf>

3. Безкоровайна Ю. Унаочнення як засіб формування іншомовленнєвої лексичної компетенції учнів. Студентський науковий альманах факультету іноземних мов. 2017. № 1(6) С. 230–234

4. Бирка М. Ф. Комп'ютер — помічник під час тематичної атестації / М. Ф. Бирка // Крайова освіта. –2003. –№ 3 (195). –22 січ. — С. 13.

5. Бирюк, О. В., 2005. Методика формування соціокультурної компетенції майбутніх учителів у навчанні читання англомовних публіцистичних текстів. Дис. канд. пед. наук: 13.00.02, Київський національний лінгвістичний університет

6. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навчально-методичний. Посібник для самостійного вивчення курсу. Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький, 2010. 100 с.

7. Бігич, 2013, с. 181 Бігич, О. Б., Бориско, Н. Ф., Борецька, Г. Е. (2013). Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика. Київ.

8. Бігич, О. Б., 2012. Методика формування іншомовної компетентності в аудіюванні. Іноземні мови, 2, с.19–30.

9. Бігич, О. Б., Бориско, Н. Ф., Борецька, Г. Е. (2013). Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика. Київ. Бігич, 2013, с. 46

10. Бігич О. Б. Навчання аудіювання. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах у структурно логічних схемах і таблицях: навч. посібник. К.: Ленвіт, 2014. С. 76–84.

11. Бідюк, Н. М., 2012. Комунікативна компетентність майбутнього

вчителя філолога: зміст та структура. В: Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи: Збірник наукових праць третьої Міжнародної науково-практичної конференції (12 — 14 листопада 2012р.). Львів. с.158–160

12. Білянська, І. П., 2017. Критерії відбору художніх аудіокниг для формування англомовної аудитивної компетентності майбутніх учителів. Теоретична й дидактична філологія. Серія «Педагогіка», 26, с.4–17.

13. Городнича Л. В. Теоретичні передумови диференційованого навчання англомовного аудіювання учнів середньої школи. Вісник КНЛУ. Серія «Педагогіка та психологія». К.: Видавництво КНЛУ, 2006. Вип. 10. С. 15–21

14. Грицик Н. В. Технологія подкастинг у викладанні іноземної мови (за професійним спрямуванням). Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. 2015. Вип. 124. С. 24–26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2015_124_8

15. Дячук Н. М. Формування англомовної аудитивної компетентності учнів старших класів закладів загальної середньої освіти: дис.... наук. ступеня д-ра філософії: 014: 01 / Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2021. 304 с.

16. Заболотна, М. І., 2012. Принципи відбору публіцистичних текстів для формування аудитивних умінь старшокласників в умовах профільного навчання. Вісник Житомирського державного університету. Педагогічні науки, 65, с.131–135.

17. Канюк, О. Л., 2013. До питання формування іншомовної комунікативної компетенції майбутніх фахівців у ВНЗ. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота», 27, с.60–64

18. Мартиненко, О. Є., 2017. Методика формування англомовної компетентності майбутніх перекладачів в аудіюванні в умовах заочної форми навчання. Дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Київський національний

лінгвістичний університет

19. Мартинюк О. В. Стратегії формування іншомовної аудитивної компетенції студентів на заняттях із практичного курсу англійської мови. 2013. Вип. 34. С. 391–395.
20. Марчій-Дмитраш, Т. М., 2020. Сучасні тенденції формування іншомовної комунікативної компетентності дітей дошкільного віку. Сучасний рух науки: тези доп. X міжнародної науково-практичної інтернет конференції. Дніпро, Україна, 2–3 квітня 2020. Дніпро, Т.1. Режим доступу: <<http://lib.pu.if.ua:8080/handle/123456789/5326?mode=full>>
21. Мацнєва, О. А., 2009. Навчання майбутніх учителів розуміння англійського мовлення з національними та регіональними типами вимови). Дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Київський національний лінгвістичний університет.
22. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2013. 590 с.]
23. Морозов, С. М., Шкарапута, Л. М. ред., 2000. Словник іншомовних слів. Київ: Наукова думка.
24. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10- 11 класи: Наказ МОН від 19.09.2017 № 804. С. 17. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf9>
25. Ніколаєва, С. Ю., 2010. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу. Іноземні мови, 2, с.11–17
26. Панфілов, Ю., Фурманець, Б., 2017. Компетентнісний підхід в освіті: досвід, проблеми, перспективи. Філософські та антропологічні парадигми сучасної освіти. Теорія і практика управління соціальними системами, 3,

с.55–67

27. Професійна освіта: Словник: Навч. пос. / Уклад. С.У. Гончаренко та ін.; За ред. Н.Г. Николо. — К.: Вища школа, 2000. с. 149. (777)
28. Родигіна І.В. Компетентісно орієнтований підхід до навчання. — Х.: Вид. група «Основа», 2005. 96 с. — (Б-ка журн. «Управління школою»; вип. 8(32))
29. Ставицька, І. В., 2013. Іншомовна компетентність: місце дефініції в термінологічному полі сучасних наукових суджень. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 4 (30), с. 280–286
30. Стогній І. В., Никонорова Л. І. Формування навичок аудіювання в студентів вищих навчальних закладів. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. № 33. 2018. Т. 2. С. 183–186.
31. Стрельников В.Ю., 2013. Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди. Педагогіка. Психологія. Філософія. 28 (1), 278–285.
32. Шевкопляс, Л. В., 2012. Критерії відбору навчального матеріалу для формування компетенції в аудіюванні майбутніх учителів у процесі самостійної роботи. Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Серія «Філологічна», 23, с.303–306
33. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. (2003). Організація та методика науково дослідницької діяльності. Київ, 91–96
34. Baltina, O. V. (n. d.). Podkasty yak zasib vyvchennia ta vykladannia anhliiskoi movy [Podcasts as a means of learning and teaching English]. WEB-resurs nauchno-prakticheskikh konferentsiy — WEB-resource of scientific and practical conferences. Retrieved September, 20, 2019, from <http://ea.donntu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/>
35. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment. URL: <https://rm.coe.int/16802fc1bf>

36. <https://breakingnewsenglish.com/1705/170526-flamingos.html>
37. <https://effortlessenglishshow.com/>
38. <https://storylearning.com/podcast-home>
39. <https://teacherluke.co.uk/>
40. <https://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/features/6-minute-english>
41. https://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/features/6-minute-english_2023/ep-230316
42. https://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/features/6-minute-english_2023/ep-231116
43. Lee MJW Teaching and Learning in the Web 2.0 Era: Empowering Students Через Learner-generated Content / MJW Lee, C. McLoughlin // International Journal of Instructional Technology and Distance Learning. 2007. Vol. 4. № 3. P. 588–595.
44. Scutter, S., Stupans I., Sawyer T., King S. How Do Students Чи використовуєте Podcasts до Support Learning? // Australasian Journal of Educational Technology. 2010. № 3. P. 180–189.

ДОДАТКИ

Додаток А

Нами було розроблено алгоритм дії учителя для роботи з учнями за допомогою сайту Breaking News English Podcast. Учніам було запропоновано такий подкаст: Scientists find out how flamingos stand on one leg. На першому етапі (pre-listening) відбувається підготовка учнів до сприйняття іншомовного аудіотексту. Спершу на слайді було виведено слова, які були використані в подкасті. Учні, по двоє або в групах, обговорюють подані слова та згадують де у їхньому досвіді зустрічались ці лексеми. Таким чином ми вдосконалюємо лексичні навички учнів.

Вправа 1. In pairs / groups, talk about these topics or words from the article. What will the article say about them? What can you say about these words and your life [36]?

scientists / flamingos / image / decades / secret / natural world / skeleton / anatomy / unique / difficult / human / moving / energy / change / muscles / bones / sleep

Після введення нової лексики учні отримали завдання на складання мікросхеми слів, які в них асоціюються зі словом bird. За допомогою цього завдання учні не лише встановлять логічні зв'язки між словами, пригадають відому їм лексику, а й вивчать нові слова під час обміну словами з партнером, що зазначено в завданні до вправи.

Вправа 2. Spend one minute writing down all of the different words you associate with the word «bird». Share your words with your partner(s) and talk about them. Together, put the words into different categories [36].

Додаток Б

На другому етапі під час прослуховування (while-listening) учні прослуховували подкаст. Завдання на даному етапі були розділені на такі, що формують в учнів навчикоу сприймати інформацію на слух. Спершу учням у процесі прослуховування тексту потрібно заповнити пропуски словами. Ми робимо це для того аби учні сконцентрувалися на прослуховуванні та краще зрозуміли текст.

Вправа 3. Listen and fill in the gaps [36].

Scientists believe they have found how flamingos (1) _____. We all love the image of these beautiful birds standing in water on just one leg. The (2) _____ birds do this has puzzled scientists for decades. Researchers in Atlanta, USA, say they (3) _____ this secret of the natural world. Professor Young-Hui Chang says a flamingo can stand on just one leg for many hours because (4) _____. The flamingo's hips and leg bones are in a special shape and position that give the bird (5) _____. Professor Chang said the flamingo's basic anatomy (bone structure) means it can stand on one (6) _____. Flamingos do not have to use their muscles a lot to do this.

Another researcher, Lena Ting, said the flamingo (7) _____ because it can stand still for a long time on one leg. He said it would be very difficult (8) _____ stay still without moving, even for an hour. He said: «Most of (9) _____ that we're moving around all the time.» He added that even when we stand still, we actually move and use a lot of energy. The muscles (10) _____ constantly change to keep us straight and stop us from falling over. The position of the bones in a flamingo means the birds do not need (11) _____ muscles to keep still. This means they save energy. The researchers say that saving energy (12) _____ the reason other birds stand and sleep on one leg.

Далі, подаємо завдання на запам'ятовування: завдання на вибір (multiple choice). Таким чином ми спонукаємо учнів уважно слухати текст та звертати увагу на деталі.

Вправа 4. Multiple choice quiz [36].

1) What does the article say we all love?	a) water	b) images of flamingos	c) standing on one leg	d) reasons
			2) For how long have scientists	

been puzzled about flamingos?

- a) centuries
- b) since 1879
- c) 17 years
- d) decades

3) Where in the U.S.A. are the researchers from?

- a) New Mexico
- b) Albuquerque
- c) Atlanta
- d) New York

4) What bone (apart from leg bones) helps the flamingo stand on one leg?

- a) hip
- b) skull
- c) femur
- d) rib

5) What do flamingos not have to use a lot of?

- a) standing
- b) muscles
- c) flying
- d) time

6) What adjective did Lena Ting use to describe the flamingo?

- a) unique

b) watery

c) still

d) birdlike

7) How long would it be difficult for a human not to move for?

- a) 12 minutes
- b) 38 minutes
- c) one hour
- d) 47 minutes

8) What do we use a lot of, even when we stand?

- a) energy
- b) money
- c) time
- d) thought

9) What do the muscles in our body constantly do to keep us straight?

- a) flex
- b) stay still
- c) twitch
- d) change

10) What other creatures did the article say stood and slept on one leg?

- a) elephants
- b) insects
- c) other birds
- d) bats

Наступні завдання спрямовані на розвиток сенсового й лінгвістичного імовірнісного прогнозування, тобто виконуючи подану нижче вправу, учні матимуть змогу лише дізнавшись заголовок подкасту включити логіку та спрогнозувати, про що йтиме мова в подкасті. Такий різновид завдання сприятиме розвитку логічного мислення та уяви.

Вправа 5. TRUE / FALSE: Read the headline. Guess if a-h below are true (T) or false (F) [36].

1. The article says scientists know how one-legged flamingos stand. T / F
2. Scientists have wondered why flamingos stand on one leg for centuries. T / F
3. A professor said a flamingo's skeleton stops it from standing on one leg. T / F
4. A flamingo's hips and bone shape help it balance easily. T / F
5. A researcher said it is difficult for humans to stay still without moving. T / F
6. Most of us are aware that we are moving all the time. T / F
7. Flamingos standing on one leg means they can save energy. T / F
8. Other birds may stand and sleep on one leg to save energy. T / F

Не менш важливою та цікавою є вправа на встановлення хронологічної послідовності. А тут ми маємо ще і трішки ускладнений варіант, адже перш ніж розставити речення в правильній послідовності учням необхідно побудувати речення з розірваних частинок. Дане завдання сприяє розвитку логічного мислення та запам'ятовування ключових моментів із тексту.

Вправа 6. Put the text back together [36].

() decades. Researchers in Atlanta, USA, say they have uncovered this secret of the natural world. Professor

() birds standing in water on just one leg. The reason why the birds do this has puzzled scientists for

() on one leg with ease. Flamingos do not have to use their muscles a lot to do this.

() when we stand still, we actually move and use a lot of energy. The muscles in our body constantly

(I) Scientists believe they have found how flamingos stand on one leg. We all love the image of these beautiful

() skeleton. The flamingo's hips and leg bones are in a special shape and position that give the bird amazing

() change to keep us straight and stop us from falling over. The position of the bones in a flamingo means the birds do

() hour. He said: «Most of us aren't aware that we're moving around all the time.»He added that even

() Another researcher, Lena Ting, said the flamingo is very unique because it can stand still for a long

() time on one leg. He said it would be very difficult for a human to stay still without moving, even for an

() not need to use so many muscles to keep still. This means they save

() balance. Professor Chang said the flamingo's basic anatomy (bone structure) means it can stand

() Young-Hui Chang says a flamingo can stand on just one leg for many hours because of its

() energy. The researchers say that saving energy could also be the reason other birds stand and sleep on one leg.

Додаток В

На третьому етапі після прослуховування (post-listening) здійснюється аналіз матеріалу, що прослуховується. Учням було запропоновано сформулювати запитання для обговорення почутого подкасту та проведення дискусій із цієї теми з однокласниками. Дана вправа сприяє не лише до розвитку лексичних навичок, а й до аналізу та закріплення почутої інформації в подкасті.

Вправа 8. Discussion [36].

STUDENT A's QUESTIONS (Do not show these to student B)

1. What did you think when you read the headline?
2. What images are in your mind when you hear the word 'flamingo'?
3. What do you think of flamingos standing on one leg?
4. What do you know about flamingos?
5. What do you think of flamingos?
6. What natural secrets would you like scientists to unlock?
7. How good are you at balancing?
8. Have you ever seen a flamingo?
9. How long can you stand on one leg for?
10. What more would you like to know about flamingos?

STUDENT B's QUESTIONS (Do not show these to student A)

11. Did you like reading this article? Why/not?
12. What do you think of when you hear the word 'secret'?
13. What do you think about what you read?
14. How unique are you?

15. How much moving around do you do during the day?
16. When and where do you have to stand or sit still?
17. How much do you use your muscles every day?
18. How could the human skeleton be better?
19. What do you do to save your body's energy?
20. What questions would you like to ask the researchers?

Додаток Г

Зразок опитувального листа для учнів 10х класів

Анкета

Шановні учні!

Просимо Вас дати відповіді на запропоновані запитання щодо стану навчання аудіювання англійською мовою в школі та необхідності покращення та урізноманітнення цього процесу. Результати будуть використані для наукового дослідження «Формування англомовної аудитивної компетентності учнів 10х класів закладів загальної середньої освіти засобами подкастів» та для розробки методичних рекомендацій.

Дайте, будь ласка, відповіді на запитання анкети, або відзначте обраний Вами варіант відповіді (+), чи запропонуйте власний.

Анкета має анонімний характер.

Щиро вдячні Вам за співпрацю!

1. Чи знаєте Ви що означає поняття «англомовна аудитивна компетентність»?

- A. знаю
- B. здогадуюсь
- C. не впевнений
- D. не знаю

2. Як ви оцінюєте власний рівень англомовних аудитивних умінь?

- A. відмінно
- B. добре
- C. задовільно
- D. незадовільно

3. Наскільки, на Вашу думку, аудитивні уміння важливі для успішного спілкування англійською мовою?

- A. дуже важливі
- B. важливі
- C. не дуже важливі
- D. зовсім неважливі

4. Наскільки важливими, на Вашу думку, будуть знання з англійської мови для Вашої майбутньої професії?

- A. дуже важливі
- B. важливі
- C. можливо будуть у нагоді
- D. будуть корисними, тільки якщо я поїду за кордон
- E. не потрібні, адже є перекладачі

5. Чи знаєте Ви що таке «подкаст?»

- A. знаю
- B. напевно знаю
- C. не впевнений, що знаю

- D. не знаю
- E. вперше чую

6. Як часто Ви слухаєте подкасти англійською мовою на уроках?

- A. рідше, ніж раз у місяць
- B. раз у місяць
- C. раз у тиждень
- D. кілька разів на тиждень

7. Чи слухаєте Ви подкасти англійською мовою вдома (поза уроками)?

- A. так
- B. ні
- C. іноді
- D. тільки коли знайду цікавий для себе

8. Чи хотіли б Ви покращити свої аудитивні уміння?

- A. так
- B. ні
- C. не знаю

9. Які труднощі виникають у Вас під час прослуховування подкастів?

- A. значна кількість незнайомих лексичних одиниць у подкасті;
- B. теми подкастів не відповідають моїм інтересам;
- C. темп мовлення;
- D. недостатній рівень сформованості лексичних навичок
- E. недостатній рівень сформованості граматичних навичок
- F. невміння використовувати стратегії прослуховування;
- G. одноразове пред'явлення аудіотексту;

Ваш варіант _____

10. Чи вважаєте Ви цікавими матеріали підручника для

прослуховування?

- A. так
- B. ні
- C. важко сказати

11. Чи вважаєте, що кількість завдань із прослуховування подкастів є достатньою в школі?

- A. так
- B. ні
- C. мені байдуже

12. Чи хотіли б Ви частіше слухати подкасти на уроках англійської мови?

- A. так
- B. ні
- C. важко сказати

13. Чи хотіли б Ви самостійно обирати подкасти для прослуховування на уроках?

- A. так
- B. ні
- C. важко відповісти

14. Тексти якої тематики є найбільш цікавими для Вас?

- A. новітні технології;
- B. психологія;
- C. пригоди;
- D. художні;
- E. новини;
- F. історії кохання;

- G. історичні події;
- H. науково-популярна фантастика;
- I. проблеми молоді;
- J. подорожі;
- K. корисні поради.

15. Чи плануєте Ви самостійно удосконалювати власний рівень аудитивних умінь?

- A. так
- B. ні
- C. мені це нецікаво